YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

7 päivänä marraskuuta 2000 *

Asiassa C-371/98,

jonka High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) (Yhdistynyt kuningaskunta) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

The Queen

vastaan

Secretary of State for the Environment, Transport and the Regions,

ex parte: **First Corporate Shipping Ltd,**

muina asianosaisina:

World Wide Fund for Nature UK (WWF)

ja

Avon Wildlife Trust

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ennakkoratkaisun luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7) 2 artiklan 3 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann (esittelevä tuomari), M. Wathelet ja V. Skouris sekä tuomarit D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, P. Jann, L. Sevón ja R. Schintgen,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— First Corporate Shipping Ltd, edustajinaan G. Barling, QC, barrister M. Shaw ja barrister M. Hoskins, solicitors Arnheim Tite & Lewisin valtuuttamina,

— World Wide Fund for Nature UK (WWF) ja Avon Wildlife Trust, edustajinaan barrister P. Sands ja barrister J. H. Marks, solicitors Leigh Day & Co:n valtuuttamina,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Assistant Treasury Solicitor J. E. Collins, avustajanaan R. Drabble, QC,

— Suomen hallitus, asiamiehinään valtionasiamiehet H. Rotkirch ja T. Pynnä,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen pääneuvonantaja R. B. Wainwright ja oikeudellisen yksikön virkamies P. Stancanelli,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan First Corporate Shipping Ltd:n, World Wide Fund for Nature UK:n (WWF) ja Avon Wildlife Trustin, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen, Suomen hallituksen ja komission 7.12.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.3.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 21.7.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 16.10.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla

ennakkoratkaisukysymyksen luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7; jäljempänä luontodirektiivi) 2 artiklan 3 kohdan ja 4 artiklan 1 kohdan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty judicial review -menettelyssä, jossa First Corporate Shipping Ltd (jäljempänä FCS) hakee muutosta päätökseen, jolla Secretary of State for the Environment, Transport and the Regions (ympäristö-, liikenne- ja alueministeri; jäljempänä ministeri) oli ilmoittanut aikovansa esittää Euroopan yhteisöjen komissiolle, että Severnin suistoalue soveltuu alueeksi, josta voidaan muodostaa erityisten suojelutoimien alue luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Asiaa koskevat yhteisön oikeussäännöt

3 Luontodirektiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tämän direktiivin tavoitteena on edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä suojelemalla luontotyyppejä ja luonnonvaraista eläimistöä ja kasvistoa jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, jossa perustamissopimusta sovelletaan.

2. Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä pyritään varmistamaan yhteisön tärkeänä pitämien luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläin- ja kasvilajien suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai sen ennalleen saattaminen.

3. Tämän direktiivin mukaisesti toteutetuilla toimenpiteillä otetaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet."

4 Luontodirektiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jokaisen jäsenvaltion on laadittava liitteessä III (1 vaihe) vahvistettujen perusteiden ja asianmukaisen tieteellisen tietämyksen perusteella luettelo alueista, josta ilmenee, mitä liitteen I luontotyyppejä ja liitteen II luontaisia lajeja sen kansallisella alueella olevilla alueilla on. Laajoilla alueilla elävien eläinlajien osalta nämä alueet vastaavat näiden lajien luontaisella levinneisyysalueella paikkoja, joissa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset tai biologiset tekijät. Laajoilla alueilla elävien vesieläinlajien osalta näitä alueita koskeva luettelo laaditaan ainoastaan, jos voidaan selvästi määrittää alue, jossa on niiden elämälle ja lisääntymiselle välttämättömät fyysiset ja biologiset tekijät. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa ehdotettava tämän luettelon mukauttamista 11 artiklassa tarkoitetun seurannan tuloksiin.

Luettelo on toimitettava komissiolle kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta yhdessä kutakin aluetta koskevien tietojen kanssa. Näihin tietoihin kuuluu alueen kartta, nimi, sijainti ja laajuus sekä liitteessä III (1 vaihe) eriteltyjen perusteiden soveltamisesta saadut tiedot, ja ne on toimitettava lomakkeella, jonka komissio on valmistellut 21 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

2. Komissio laatii yhteisymmärryksessä kunkin jäsenvaltion kanssa ja niiden esittämien luetteloiden pohjalta liitteessä III (2 vaihe) vahvistettujen perusteiden mukaan kaikkien 1 artiklan c alakohdan iii alakohdassa mainittujen niiden luonnonmaantieteellisen alueen osalta ja 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun

aluekokonaisuuden osalta luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi, josta ilmenevät alueet, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä tai yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

Jäsenvaltiot, joiden ilmoittamat yhden tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä tai lajeja sisältävät alueet käsittävät yli 5 prosenttia sen alueesta, voivat yhteisymmärryksessä komission kanssa pyytää, että liitteessä III (2 vaihe) lueteltuja perusteita sovelletaan joustavammin niiden alueella olevien, yhteisön tärkeinä pitämien alueiden verkostoa valittaessa.

Komissio hyväksyy 21 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen luettelon valituista yhteisön tärkeänä pitämistä alueista, joilla on yksi tai useampia ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä ja yksi taikka useampia ensisijaisesti suojeltavia lajeja.

3. Edellä 2 kohdassa mainittu luettelo laaditaan kuuden vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksiantamisesta.

4. Kun yhteisön tärkeänä pitämä alue on hyväksytty 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, kyseisen jäsenvaltion on muodostettava tämä alue erityisten suojelutoimien alueeksi mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kuuden vuoden kuluessa määrittäen toteamisjärjestyksen sen perusteella, miten merkittäviä alueet ovat liitteessä I olevan luontotyypin tai liitteessä II olevan lajin suotuisan suojelun tason säilyttämisen tai ennalleen saattamisen ja Natura 2000:n yhtenäisyyden kannalta sekä alueita uhkaavan huononemisen tai häviämisen perusteella.

5. Kun alue on merkitty 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitettuun luetteloon, sitä koskevat 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdan säännökset."

Luontodirektiivin liitteessä III säädetään seuraavaa:

"Yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi soveltuvien alueiden ja erityisten suojelutoimien alueiden valintaperusteet

I vaihe: Kansallinen arviointi alueiden suhteellisesta merkityksestä kullekin liitteessä I mainitulle luontotyypille ja kullekin liitteessä II mainitulle lajille (mukaan lukien ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit)

A. *Alueen arviointiperusteet jonkin liitteessä I mainitun luontotyypin osalta*

a) Luontotyypin edustavuus kyseisellä alueella.

b) Luontotyypin pinta-ala verrattuna kyseisen luontotyypin kokonaispinta-alaan kansallisella alueella.

c) Kyseisen luontotyypin rakenteen ja toimintojen suojeluaste ja mahdollisuudet palauttaa alkuperäinen tila.

d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen luontotyypin suojelulle.

B. *Alueen arviointiperusteet jonkin liitteessä II mainitun lajin osalta*

a) Alueella elävän kannan koko ja tiheys verrattuna kansallisen alueen muihin kantoihin.

b) Kyseisen lajin ja sen elvyttämismahdollisuuksien kannalta tärkeiden elinympäristötekijöiden suojeluaste.

c) Alueella elävän kannan eristyneisyys verrattuna lajin luontaiseen levinneisyyteen.

d) Yleisarviointi alueen merkityksestä kyseisen lajin suojelulle.

C. Jäsenvaltiot luokittelevat näiden perusteiden mukaan alueet, joiden ne kansallisessa luettelossaan ehdottavat soveltuvan yhteisön tärkeiksi pitämiksi alueiksi sen mukaan, mikä niiden suhteellinen merkitys on jonkin liitteessä I mainitun luontotyypin tai liitteessä II mainitun lajin suojelulle.

D. Luettelossa osoitetaan ne alueet, joilla on jäsenvaltioiden edellä A ja B kohdan perusteiden mukaan valitsemat ensisijaisesti suojeltavat luontotyypit ja ensisijaisesti suojeltavat lajit.

— — ."

6 Luontodirektiivin 6 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

"2. Jäsenvaltioiden on toteutettava erityisten suojelutoimien alueilla tarpeellisia toimenpiteitä luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen heikentymisen sekä niitä lajeja koskevien häiriöiden estämiseksi, joita varten alueet on osoitettu, siinä määrin kuin nämä häiriöt saattaisivat vaikuttaa merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin.

3. Kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta saattavat vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin. Alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnista tehtyjen johtopäätösten perusteella ja jollei 4 kohdan säännöksistä muuta johdu, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat hyväksyntänsä tälle suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta kyseisen alueen koskemattomuuteen, ja kuultuaan tarvittaessa kansalaisia.

4. Jos suunnitelma tai hanke on alueelle aiheutuvien vaikutusten arvioinnin kielteisestä tuloksesta huolimatta ja vaihtoehtoisten ratkaisujen puuttuessa kuitenkin toteutettava erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä,

mukaan lukien sosiaaliset tai taloudelliset syyt, jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarvittavat korvaavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että Natura 2000:n yleinen kokonaisuus säilyy yhtenäisenä. Jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle toteutetut korvaavat toimenpiteet.

Jos kyseisellä alueella on ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi ja/tai laji, ainoat kysymykseen tulevat näkökohdat ovat sellaisia, jotka liittyvät ihmisen terveyteen tai yleiseen turvallisuuteen tai ensisijaisen tärkeisiin suotuisiin vaikutuksiin ympäristöön taikka, komission lausunnon mukaan, muihin erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottaviin syihin."

Pääasian oikeudenkäynti ja ennakkoratkaisukysymys

7 FCS on Severnin suistoalueella sijaitsevan Bristolin sataman (Yhdistynyt kuningaskunta) lakisääteinen satamanpitäjä, joka omistaa kyseisen sataman ympäristössä useita maa-alueita. FCS on sataman hankittuaan sijoittanut yhdessä yhteisyrityksen muiden osakasyritysten kanssa satamalaitteistojen kehittämiseen pääomia lähes 220 miljoonaa Englannin puntaa. FCS työllistää 495 vakinaisessa palvelussuhteessa olevaa kokoaikaista työntekijää. Satamassa työskentelee FCS:n omat työntekijät mukaan lukien arviolta 3 000—5 000 henkilöä.

8 Ministeri ilmoitti aikovansa esittää Euroopan yhteisöjen komissiolle, että Severnin suistoalue soveltuu alueeksi, joka voidaan muodostaa erityisten suojelutoimien alueeksi luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti, vaikka suurin osa sen vuoroveden vaihteluiden kohteena olevista osista oli jo osoitettu luonnonvaraisten lintujen suojelusta 2 päivänä huhtikuuta 1979 annetussa neuvoston direktiivissä 79/409/ETY (EYVL L 103, s. 1) tarkoitetuksi erityissuojelualueeksi. FCS saattoi tämän jälkeen High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionin (Divisional Court) käsiteltäväksi hakemuksen, jolla se pyytää lupaa judicial review -menettelyn vireillesaattamiseen.

9 FCS väittää edellä mainitussa kansallisessa tuomioistuimessa, että luontodirektiivin 2 artiklan 3 kohdan mukaan ministerin on otettava huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset, kun hän tekee päätöksen siitä, mitä alueita komissiolle on esitettävä kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

10 Ministeri katsoo, ettei hän voi ottaa huomioon taloudellisia, sosiaalisia tai sivistyksellisiä vaatimuksia päättäessään, mitä alueita komissiolle on esitettävä luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti, kun otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen päättely asiassa C-44/95, Royal Society for the Protection of Birds, 11.7.1996 annetussa tuomiossa (Kok. 1996, s. I-3805).

11 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Divisional Court) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko jäsenvaltio oikeutettu tai velvollinen ottamaan huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY (EYVL L 206, s. 7) 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut näkökohdat eli taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet, kun se päättää, mitä alueita tämän direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti esitetään komissiolle ja/tai miten nämä alueet rajataan?"

Ennakkoratkaisukysymys

12 On syytä todeta aluksi, että ennakkoratkaisukysymys koskee vain luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun, luontoalueiden luokittelemista erityisten suojelutoimien alueiksi koskevan menettelyn 1 vaihetta.

13 Kyseisessä säännöksessä säädetään, että jokaisen jäsenvaltion on laadittava liitteessä III (1 vaihe) vahvistettujen perusteiden ja asianmukaisen tieteellisen tietämyksen perusteella luettelo, josta ilmenee, mitä liitteen I luontotyyppejä ja liitteen II luontaisia lajeja sen kansallisella alueella olevilla alueilla on, ja toimitettava tämä luettelo komissiolle.

14 Luontodirektiivin liitteessä III, joka koskee niitä perusteita, joilla valitaan yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi soveltuvat alueet, joista voidaan muodostaa erityisten suojelutoimien alueita, luetellaan 1 vaiheen osalta kansalliset arviointiperusteet alueiden suhteellisesta merkityksestä kullekin liitteessä I mainitulle luontotyypille ja kullekin liitteessä II mainitulle lajille.

15 Kyseiset arviointiperusteet on kuitenkin määritelty yksinomaan sen tavoitteen perusteella, joka on asetettu liitteessä I mainittujen luontotyyppien tai liitteessä II mainitun luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelulle.

16 Luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa ei näin ollen sinänsä säädetä, että muita kuin luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta johtuvia vaatimuksia tulee ottaa huomioon, kun valitaan ja rajataan niitä alueita, joita esitetään komissiolle alueiksi, jotka soveltuvat yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi.

17 FCS väittää, että luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdassa edellytetty alueiden määrittely ja rajaaminen siinä tarkoituksessa, että komissiolle tehtävän esityksen pohjalta nämä alueet muodostetaan erityisten suojelutoimien alueiksi, on kyseisen direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu direktiivin mukaisesti toteutettu toimenpide. FCS:n mukaan tämä viimeksi mainittu säännös velvoittaa jäsenvaltion siten ottamaan huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet, kun se soveltaa kyseisen direktiivin liitteessä III olevia perusteita laatiakseen komissiolle toimitettavan alueluettelon.

18 Suomen hallituksen mukaan jäsenvaltio voi komissiolle alueluetteloaan laatiessaan ottaa huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet, sikäli kuin luontodirektiivin luonnonsuojelua koskevien tavoitteiden toteuttamista ei vaaranneta. Suomen hallitus esittää esimerkkinä sen tilanteen, että jäsenvaltion alueella on niin paljon yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi soveltuvia alueita, että kyseinen valtio voi jättää niistä osan pois esittämästään luettelosta edellä mainittujen tavoitteiden toteutumisen vaarantumatta.

19 Tältä osin on syytä huomata, että luontodirektiivin 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään sellaisen erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäisen eurooppalaisen ekologisen verkoston eli Natura 2000:n perustamisesta, joka koostuu alueista, joilla on liitteessä I lueteltuja luontotyyppejä ja liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä, ja jonka avulla on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttäminen tai tarvittaessa ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella.

20 On syytä myös huomata, että luontodirektiivin 4 artiklassa säädetään menettelystä, jota noudatetaan luokiteltaessa luontoalueita erityisten suojelualueiden alueiksi ja jossa on useita vaiheita, joihin liittyy tiettyjä oikeudellisia vaikutuksia; tämän menettelyn tulee erityisesti mahdollistaa edellä mainitun Natura 2000:n verkoston toteuttaminen, kuten kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdasta ilmenee.

21 Luontodirektiivin 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään erityisesti, että komissio laatii jäsenvaltioiden esittämien luetteloiden pohjalta ja yhteisymmärryksessä niiden kanssa luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi.

22 Komissiolla tulee olla käytettävissään tyhjentävä luettelo alueista, jotka kansalliselta kannalta ovat ekologisesti merkityksellisiä pyrittäessä luontodirektiivissä

tarkoitettuun luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelua koskevaan tavoitteeseen, jotta komissio voisi laatia sellaisen luonnoksen yhteisön tärkeinä pitämien alueiden luetteloksi, jonka perusteella muodostetaan erityisten suojelutoimien alueiden yhtenäinen eurooppalainen ekologinen verkosto. Ensiksi mainittu luettelo laaditaan tässä tarkoituksessa kyseisen direktiivin liitteessä III (1 vaihe) säädettyjen perusteiden pohjalta.

23 Vain tällä tavalla on lopultakin mahdollista päästä luontodirektiivin 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen, jonka mukaan on varmistettava kyseisten luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyminen ja ennalleen saattaminen niiden luontaisella levinneisyysalueella, joka voi sijaita yhteisön yhden tai useamman sisäisen rajan eri puolilla. Luontodirektiivin 1 artiklan e ja i alakohdasta ilmenee, kun näitä kohtia tarkastellaan yhdessä kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan kanssa, että luontotyypin tai lajin suotuisan suojelun tasoa on arvioitava jäsenvaltioiden sen Euroopassa olevan alueen kokonaisuuden kannalta, jossa perustamissopimusta sovelletaan. Koska jäsenvaltio ei voi kansallista alueluetteloa laatiessaan tuntea täsmällisesti ja seikkaperäisesti luontotyyppien ja elinympäristöjen tilannetta muissa jäsenvaltioissa, se ei myöskään voi omasta aloitteestaan, vaikka tämä tapahtuisi taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten vaatimusten taikka alueellisten ja paikallisten erityispiirteiden johdosta, jättää luettelosta pois alueita, jotka ovat kansalliselta kannalta ekologisesti merkityksellisiä suojelua koskevaan tavoitteeseen pääsemiseksi, ilman että se vaarantaa tämän saman tavoitteen toteuttamisen yhteisönlaajuisesti.

24 On erityisesti huomattava, että jos jäsenvaltiot voisivat ottaa huomioon taloudelliset, sosiaaliset tai sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet valitessaan ja rajatessaan alueita, jotka sisällytetään luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti laadittavaan ja komissiolle toimitettavaan luetteloon, komissio ei voisi olla varma siitä, että sillä on käytettävissään tyhjentävä luettelo alueista, jotka voidaan valita erityisten suojelutoimien alueiksi, minkä seurauksena näistä alueista muodostettavaan yhtenäiseen eurooppalaiseen ekologiseen verkostoon tähtäävän tavoitteen saavuttaminen vaarantuisi.

25 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että luontodirektiivin 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei jäsenvaltio saa ottaa huomioon kyseisen

direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa mainittuja taloudellisia, sosiaalisia tai sivistyksellisiä vaatimuksia eikä alueellisia tai paikallisia erityispiirteitä, kun se valitsee ja rajaa alueita, joita se esittää komissiolle alueiksi, jotka soveltuvat yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi.

Oikeudenkäyntikulut

26 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Suomen ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionin (Divisional Court) 21.7.1998 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21 päivänä toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY

4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, ettei jäsenvaltio saa ottaa huomioon kyseisen direktiivin 2 artiklan 3 kohdassa mainittuja taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä vaatimuksia eikä alueellisia ja paikallisia erityispiirteitä, kun se valitsee ja rajaa alueita, joita se esittää komissiolle alueiksi, jotka soveltuvat yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi.

Rodríguez Iglesias	Gulmann	Wathelet
Skouris	Edward	Puissochet
Jann	Sevón	Schintgen

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä marraskuuta 2000.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti